

Az Európai Unió új tagállama

Horvátország

Tíz évvel csatlakozási kérelme benyújtása után, 2013. július 1-jétől Horvátország is az Európai Unió teljes jogú tagjává vált. Délnyugati szomszédunk csatlakozásával huszonnyolcra bővült a földrészünk gazdasági-politikai érdekközösségében résztvevő államok száma. Most, mint az előző huszonhét esetében megtettük, az új tagország főbb adatait is ismertetjük.

Hivatalos neve:

Republika Hrvatska
(Horvát Köztársaság)

Területe:

56 538 km² (Magyarország területének mintegy kétharmada)
Az ország tengeri felségvizeinek fel-
színe: 31 067 km²

Szomszédai:

Szlovénia, Magyarország, Szerbia,
Bosznia-Hercegovina, Montenegro

Lakossága:

A 2011. évi népszámlálás szerint: 4 284 889 fő.

Fővárosa:

Zágráb (Zagreb) a Medvednica-hegység déli lábánál, a Száva bal partján fekszik. Közel 700 ezren lakják.

További nagyobb (50 ezer főt meghaladó népességű) városai:

Split, Rijeka (Fiume), Osijek (Eszék), Zadar (Zára), Pula (Póla), Sisak (Sziszek), Šibenik

Hivatalos nyelve:

horvát

Nemzetiségei:

horvát (90,42%), szerb (4,36 %), bosnyák (0,74%), olasz (0,42%), albán (0,41%), roma/cigány (0,4%), magyar (0,33%), szlovén (0,25%), cseh (0,23%)

Vallások:

római katolikus (88%), ortodox (4,5%), muzulmán (1,5%)

Törvényhozó testület:

Szabor (Sabor), a Horvát Köztársaság országgyűlése. Egykamarás, jelenleg 153 tagú képviselőház, négy évre választott képviselőkkel. Nyolc mandátumot az országban élő nemzetiségek, ötöt pedig az anyaországon kívül élő horvátok tölthetnek be. A horvátországi magyarokat 2007-től Sója Dénes, a Magyar Egyesületek Szövetsége delegáltja képviseli a horvát törvényhozásban.

Államfő:

Ivo Josipović köztársasági elnök (2010-től)

Kormányfő:

Zoran Milanović miniszterelnök (2011-től)

Földrajz:

Természet:

Északon és keleten javarészt sík terület, délnyugat felől a partjait az Adriai-tenger mossa és a Dinári-hegység teszi a tájait még változatosabbá.

Legmagasabb pontjai:

A Horvátország és Bosznia-Hercegovina határánál található Dinara (1831 m) és a Makarskához közeli Sveti Jure (1762 m)

Legnagyobb szigetei:

Krk, Cres, Brač, Hvar, Pag, Dugi Otok és Rab. A Horvát Adria szigeteinek száma 1185, melyek közül csak 66 lakott.

Legnagyobb tó:

Vransko jezero (30 km²)

Jelentős folyók:

Dráva, Száva, Kulpa

Gazdaság:

Hivatalos pénznem:

Kuna. A váltópénz lipa (1kuna = 100 lipa). 2013 júliusában 1 kuna = 39,44 forint; 1 euró = 7,485 kuna)

Gazdasági növekedés:

- 2,2 % (2012.)

Infláció:

4,7 % (2012.)

Munkanélküliségi ráta:

21,6 % (2013. március)

Bérek:

A bruttó átlagbér: 6780 kuna (906 euró, kb. 267 400 forint). A minimálbér: 2814 kuna (376 euró, kb. 111 000 forint)

A gazdaság összetétele szektorok szerint:

szolgáltatás: 60,7%, ipar: 32%, mezőgazdaság: 7,2% (2007.)

Legfontosabb kereskedelmi partnerek:

Olaszország, Németország, Szlovénia, Oroszország, Bosznia, Ausztria, Kína, Magyarország

Rövid történelme:

Az i.sz. IX. század során *I. Trpimir* (845-864), *Domagoj* (864-876), *Zdeslav* (876-879) és *Branimir* (879-892) fejedelmek uralkodása idején vált önállóvá.

924-től királyság. *I. Tomislav* király (910-928) erős, virágzó országgá tette. A Trpimir-ház kihalása (1089) után fegyveresen kieroszakolt perzonálunióban egyesült a Magyar Királysággal. (Az utolsó, már Trpimir-házi horvát nemzeti-ségű uralkodó, *Petar Svačić* legyőzésével *Könyves Kálmán* lett az első Árpád-házi horvát király.) A tatárjárás idején *IV. Béla* a horvátországi Cres és Pag szigetén talált menedéket, majd a mai Trogirban telepedett le. Innen indult Magyarország újjáépítésére. 1260-tól Horvátország két részre, Szlavóniára és Horvátországra oszlott, e részek kormányzója lett a horvát bán. A XV. század folyamán Horvátországot a török seregek dúlták. A kettészakadt ország két szaborának egyesülésével Horvátország és Szlavónia ismét eggyé vált.

A mohácsi vész után Horvátország a Habsburgok birtokába jutott. A XVIII. században azonban közigazgatásilag a magyar Helytartótanács alá tartozott. A napóleoni háborúk idején Isztria, Dalmácia, Dubrovnik és Boka Kotorska elismerték uralkodójuknak a francia császárt, de 1813 után ezek a területek Ausztria fennhatósága alá kerülnek.

A XIX. században indult el az illír mozgalom a horvát nyelv szabad használatáért.

Amikor 1848-ban kitör a magyar forradalom, a bécsi udvar a magyar ügygel szembe fordítja a horvátokat. *Josip Jelačić* horvát bán 1848. április 19-én kikiáltotta a horvát tartományok – a Horvát-Szlavón Királyság, Isztria és Dalmácia – unióját, s kimondta Horvátország elszakadását a Magyar Királyságtól, s kinyilvánította feltétlen hűségét a Habsburg-uralkodóház iránt. A pákozdi-sukorói csatában kudarccal végződött katonai akciója császári elismeréseként haláláig Horvátország, Dalmácia és Szlavónia kormányzója, bánja, katonai főparancsnoka, Fiume kormányzója lehetett. Fellépésével felértékelődött a „horvát ügy”. A Habsburg Birodalom horvát területeit az 1867-es kiegyezésig a Magyar Királyságtól elcsatolták. Akkor azonban Horvátország és Szlavónia ismét visszakerült. 1868-ban az államközösség fenntartására a magyar-horvát kiegyezés is végbement. Horvátországnak korlátozott autonómiája, saját belügyi törvényhozása és élén a bánnal önálló kormányzata lett.

1918-ban a szabor kimondta az Osztrák-Magyar Monarchiától való elszakadást, s még ugyanebben az évben Horvátország belépett a Szerb-Horvát-Szlavón Királyság kötelékébe. (Isztria, Rijeka és Zadar olasz fennhatóság alá került.)

A II. világháború alatt a fasiszta Olaszországra és náci Németországra támaszkodva létrejött a Független Horvát Állam. A kommunista-antifasiszta partizánháború horvát származású főparancsnoka, *Tito* vezetésével 1945-ben megalakult az új, kommunista Jugoszlávia, melynek Horvátország lett az egyik tagállama.

1991-ben népszavazás alapján Horvátország kivált Jugoszláviából, de szerb lakosságának egy része fellázadt, s milíciái akciói nyomán polgárháború tört ki, amibe a Jugoszláv Néphadsereg, majd a Jugoszláv Hadsereg is beavatkozott. A háború 1995-ben ért véget. A fel nem szabadított területeket az ENSZ ellenőrzése alatt 1998-ig integrálták újra Horvátországba.

A horvát kultúra kiemelkedő személyiségei:

Ivo Andrić – Nobel-díjas író, *Vladimir Prelog* és *Lavoslav Ružička* – Nobel-díjas vegyészek, *Andrija Mohorovičić* geofizikus, *Miroslav Krleža* költő-drámaíró, *August Šenoa* – író, nyelvújító, *Ivan Meštrović* – világhírű szobrász, *Janica Kostelić* – világ- és olimpiai bajnok síelő, *Goran Višnjić* és *John Malkovich* – színművészek

